

Förordnande om naturreservat för Västermark, Umeå kommun

(3 bilagor)

Uppgifter om reservatet

Namn	Västermark	
Skyddsform	Naturreservat 2402159, Natura 2000-område SE0810388	
Kommun	Umeå	
Läge	3 km NV Botsmark, Topografisk karta 21K NV, ekonomisk karta 21K 7c	
Naturgeografisk region	30a, Norrlands vågiga bergkullterräng	
Gräns	Reservatets avgränsning framgår av bifogad karta	
Ägarkategori	Staten genom naturvårdsfonden	
Fastighet	Västermark 2:2	
Förvaltare	Länsstyrelsen	
Totalareal	282 ha	
Areal produktiv skog	180 ha	
- vatten	0 ha	
- skyddad skog	180 ha	
Naturtyper *	tallskog av lavtyp (2.1.1.1)	4 ha
	tallskog av lingonristyp (2.1.1.4)	78 ha
	granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1)	67 ha
	sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3)	44 ha
	tallmosse av ristyp (3.1.1.3)	25 ha
	tallmosse tuvulltyp (3.1.1.4)	15 ha
	rismosse av Sphagnum fuscumtyp (3.1.2.2)	11 ha
	tallkärr av klotstarttyp (3.2.1.1)	10 ha
	fastmattekärr av tuvsäv-blåtåtel-vitmosstyp (3.2.3.2)	4 ha
	mjukmattekärr av starr-vitmosstyp (3.2.4.1)	20 ha
	sumpkärr av högstarr-örttyp (3.3.4.1)	4 ha

* avser klassificering enligt
"Vegetationstyper i Norden"
(1994)

Beskrivning av reservatet

Västermark ligger i norra delen av Umeå kommun, strax intill Sävarån och 3 km nordväst om Botsmark. Området är beläget i en flack sänka, 200 till 250 meter över havet, omgiven av högre terräng. Högsta kustlinjen skär i nord-sydlig riktning genom områdets östra del. Berggrunden domineras av gråvacka som omvandlats till sedimentådergnejs. Morän och torv utgör de dominerande jordarterna. I de södra delarna finns inslag av berg i dagen och i öster mindre partier med mo-mjåla. Terrängen är småkuperad och fastmarken, med bitvis ytblockiga moränkullar, avgränsas naturligt av omgivande myrar. Reservatets karaktär präglas av mosaiken av skog och myr genom vilken Kvarnbäcken meandrar och avvattnar området till Sävarån.

Skogarna i reservatet utgör en blandning av tall-, gran- och gransumpskog. Kvarnbäcken kantas utmed större delen av sitt lopp av stora arealer gransumpskog. Sumpskogen har trots tidigare huggningar en stor andel gamla grovbarkiga träd med anmärkningsvärt rik förekomst av knappnåslavar. I anslutning till sumpskogen återfinns granskogar i mogen ålder, främst i de flackare och östvända delarna. Även här förekommer gamla grova och grovbarkiga granar allmänt. Enstaka aspar, sälgar, rönnar och grova björkar förekommer spritt i området. I de östra delarna är inslaget av björk större men generellt förekommer lövträd sparsamt i reservatet. Fältskiktet domineras av blåbärsris men i några öst och nordslutningar återfinns utströmningsområden med mer produktiv granskog med låg- och högorter i fältskiktet. Här växer bland annat toltä, vispstarr och kärrfibbla. Död ved i form av lågor förekommer sparsamt men fläckvis allmänt.

I reservatets högre och västvända delar dominerar tallskog med lingonris i fältskiktet. Tallskogen består av svagt skiktad skog i mogen ålder med spridda 150-åriga tallöverståndare. Här finns också en gammal tallnurskog med spår av äldre skogsbränder. I tallnurskogen återfinns gamla grova träd, torrakor, högstubbar samt grova lågor. Tillgången på död ved är dock överlag sparsam.

Huvuddelen av skogarna inom reservatet är påverkade av äldre skogsbruksåtgärder. I reservatets södra del finns en tjärframställningsplats och i norr vittnar rester efter en gammal gärdsgård om tidigare skogsbete. Inga ingrepp har dock skett de senaste 50 åren och inom större delen av området finns en kontinuitet i form av gamla träd. Denna kontinuitet styrks av förekomsten av rödlistade lavar och vedsvampar samt av garnlav som förekommer med varierande täthet i större delen av reservatet.

Myrarna inom området präglas av näringsfattiga vegetationstyper. Stora delar är bevuxna med tall och utgör övergångsformer mellan mossar och fattiga kärr där fältskiktet domineras av ris, tuvull eller klotstarr. De öppna

kärren domineras av mjukmattor med en vegetation av vitmossa, flaskstarr och trådstarr. I anslutning till Kvarnbäcken finns ett fastmattekärr med blååtäl, vitmossor och enstaka brunmossor. Bäckens kantas bitvis av sumpkärr med brunrör och viden som vanligaste växter. I västra delen av Vällmyran ligger ett par mindre källor med intilliggande källkärr. Här växer bland annat källdunört, källmossa, piprensarmossa och blodkrokmossa. Myrarna i reservatet saknar sentida mänskliga ingrepp men namn som Hässjemyran vittnar om äldre tiders myrslåtter. Myrarna har fått klass 2 och 3 i länets våtmarksinventering ("Våtmarker i Västerbottens län", bilaga 3, 21K 7C 01 – 04).

Västermarks ostörda karaktär och variationsrika biotopmosaik gör området gynnsamt för ett stort antal växter och djur som är beroende av naturligt fungerande skogsekosystem. Följande noteringar av rödlistade arter och signalarter har gjorts i området (hotkategori anges inom parentes); brunpudrad nållav (NT), vitskaftad svartspik (NT), brun nållav, kortskaftad ärgspik, violettgrå tagellav (NT), dvärgbägarlav (NT), gelélav sp.(NT), lunglav, skinnlav, stuplav, bårdlav, ullticka, rosenticka (NT), kristallticka (VU), granticka, vedticka, kötticka, spillkråka, tretåig hackspett (VU), lavskrika, sidensvans, duvhök, lärkfalk.

Västermark (Natura 2000-id SE0810388) har av regeringen föreslagits ingå i Natura 2000, den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden. De naturtyper (livsmiljöer) som enligt EG:s habitatdirektiv (Rådets direktiv 92/43 EEG) förekommer inom reservatet är *västlig taiga* (9010), *skogsbevuxen myr* (91D0) samt *öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn* (7140).

Ärendets beredning

Områdets naturvärden uppmärksammades 1988 i samband med länets våtmarksinventering samt 1991 i den översiktliga naturinventering som utfördes av Umeå kommun. Ärendet om ett eventuellt skydd för området initierades i oktober 1995 då ägaren till fastigheten Västermark 2:1 anmälde avverkning av en väggata till skogsvårdsstyrelsen. Vid denna tid genomförde länsstyrelsen, med anledning av arbetet med Natura2000, en sammanställning av skyddsvärda naturskogsobjekt i länets östra delar. I det förslag på områden som länsstyrelsen senare under hösten 1995 lämnade till naturvårdsverket gavs skog-myrmosaiken vid Västermark hög prioritet.

I september 1996 lämnade markägaren in en avverkningsanmälan på delar av området. Som en följd av detta och efterföljande samtal med markägaren tar länsstyrelsen kontakt med naturvårdsverket. Naturvårdsverkets tillstyrker

länsstyrelsens anhållan om att bilda ett interimistiskt naturreservat och i december 1996 fattar länsstyrelsen beslut om interimistisk naturreservat (11§ naturvårdslagen).

Därefter har värdering av marken genomförts och staten har sedan förhandlat med markägaren om ersättning. I december 1999 avslutades förhandlingarna med att avtal mellan parterna upprättades där staten köpte marken.

Länsstyrelsen har vid ett flertal tillfällen gjort fältbesök i området och med dessa som underlag upprättat detta förslag till beslut och skötselplan.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Samtliga instanser tillstyrker förslaget utan erinringar, med undantag av SGU. De har i sitt yttrande framfört att man generellt är negativ till att fler naturreservat bildas i länet då man menar att detta leder till en sämre potential för gruvnäringen. Grans sameby har framfört att man önskar att skoterkörning för rennäringens vardagliga skötsel undantas från förbudet att framföra motordrivet fordon inom reservatet. Remissinstansernas synpunkter har beaktats i skälig utsträckning i beslutet.

Ändamålet med reservatet

Syftet med säkerställande och skötsel av reservatet är att bevara och återställa områdets ursprungliga karaktär som mosaik av naturskogar och våtmarker och genom detta stärka den biologiska mångfald som är beroende av dessa naturmiljöer. Reservatets variationsrika naturmiljö och vildmarkskaraktär gör det också intressant för rörligt friluftsliv och naturstudier. Nyttjandet av området för vandring och skidfärder bör stimuleras och ske på så sätt att områdets naturvärden långsiktigt bibehålls.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) att det område som redovisas på bifogad karta ska vara naturreservat.

Motiv för beslutet

Större områden med naturskog blir allt sällsyntare i Västerbottens län och speciellt gäller det områden med en blandning av ostörda och fungerande myr- och skogsmiljöer. Värdet av dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga boreala skogslandskapet ökar i takt med deras snabba försvinnande. Inom den naturgeografiska region (30 a) där Västermark är beläget utgör arealen skyddad naturskog endast 0,3 % av den totala skogsmarksarealen. Här är opåverkade myrar som i sin helhet omges av äldre skog sällsynta. Skog-myrmosaiken vid Västermark är ett av de mycket

få kvarvarande områden av denna typ i länets östligaste del. Av dessa skäl anser länsstyrelsen att området ska skyddas som naturreservat.

Reservatsföreskrifter

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet (8 § naturvårdslagen)

Utöver vad som eljest gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd,
2. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar mark- och bottenpografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämna, muddra, utfylla, tippa och dumpa,
3. anlägga väg, mark- eller luftledningar,
4. uppföra byggnad eller annan anläggning,
5. framföra motordrivet fordon, undantag medges för uttransport av fälld älg med älgdragare samt för snöskoter vintertid på befintlig skoterled och snöskoterkörning för rennäringens vardagliga skötsel,
6. sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnärlingsmedel på land eller i vatten,
7. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med reservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifter om skyldighet hos fastighetsägare att tåla visst intrång (9 § naturvårdslagen)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet,

2. uppsättning av informationstavlor,
3. anläggning och underhåll av anläggningar enligt fastställd skötselplan, t ex vindskydd, stigar/leder, broar,
4. undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv,
5. naturvårdsåtgärder enligt skötselplan.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet (10 § naturvårdslagen)

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. Framföra motordrivet fordon, undantag medges för snöskoter vintertid på befintlig skoterled,
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, torrträd och vindfällen inräknade,
4. elda, med undantag på iordningsställda eldstäder,
5. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
6. fånga eller insamla insekter och andra djur,
7. medföra okopplad hund eller annat husdjur, undantag medges för hund som används för den jakt som får bedrivas i reservatet,
8. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Föreskrifter rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet (9 § naturvårdsförordningen)

1. Länsstyrelsen i AC-län ska vara naturvårdsförvaltare,
2. Förvaltaren ansvarar för att reservatet märks ut enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar,

3. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltning som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 2.

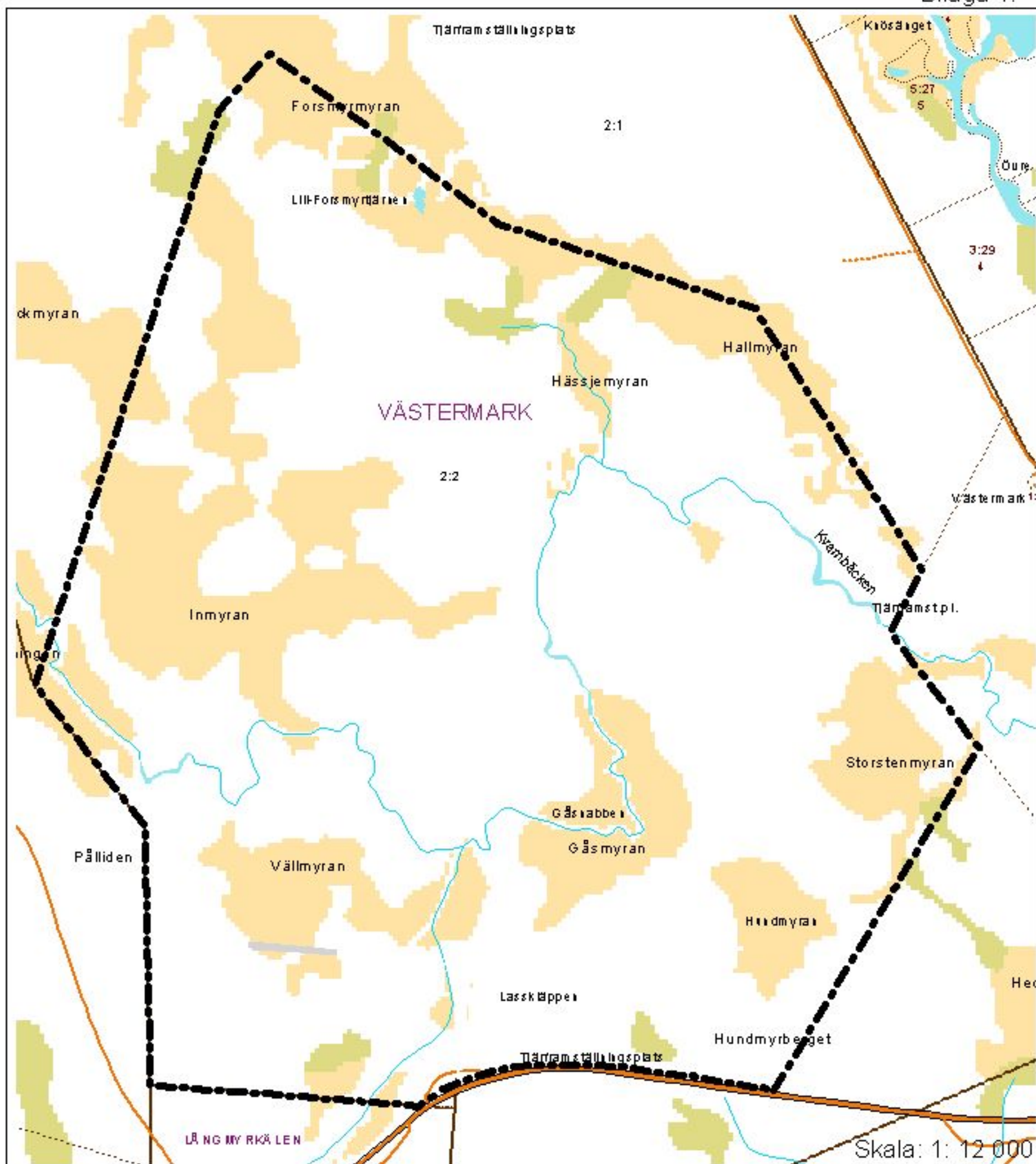
Detta beslut kan överklagas till Regeringen, se bilaga 3.

Lorentz Andersson

Sören Uppsäll

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Kungörelsedelgivning och hur man överklagar

Naturresevat

Västermark

Umeå Kommun, Västerbottens län

Tillhör Länsstyrelsens beslut 2004-xx-xx

Dnr 511-14301-1996

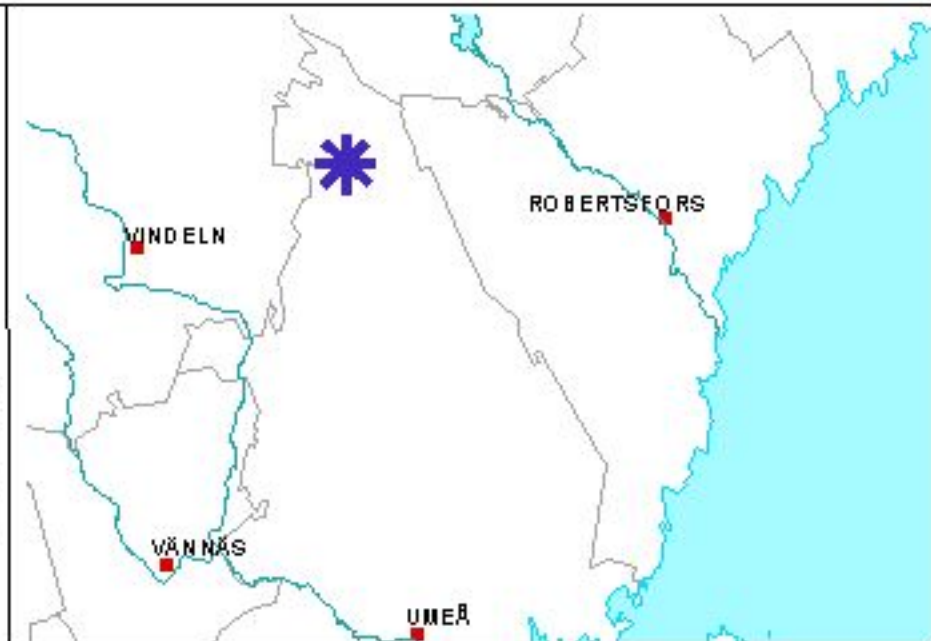

Reservatsgräns

Ekonomisk karta: 21K 7c

Ur allmänlig kartmaterial från Länsmåstare i.
Medgivande 9+D+10

Skötselplan för naturreservatet Västermark i Umeå kommun

Innehållsförteckning

1. Syfte med säkerställande och skötsel
 2. Beskrivning av reservatet
 - 2.1 Administrativa data
 - 2.2 Allmän beskrivning av området
 - 2.3 Natura 2000
 3. Indelning i skötselområden
 - 3.1 Skog med fri utveckling
 - 3.2 Skog med branddynamik
 - 3.3 Våtmarker med fri utveckling
 4. Kvalitetsmål och åtgärder för skötselområden
 - 4.1 Skog med fri utveckling
 - 4.1.1 Kvalitetsmål
 - 4.1.2 Åtgärder
 - 4.2 Skog med branddynamik
 - 4.2.1 Kvalitetsmål
 - 4.2.2 Åtgärder
 - 4.3 Våtmarker med fri utveckling
 - 4.3.1 Kvalitetsmål
 - 4.3.2 Åtgärder
 5. Brand
 6. Friluftsliv
 - 6.1 Anläggningar och information för friluftslivet
 - 6.1.1 Kvalitetsmål
 - 6.1.2 Åtgärder
 7. Övriga anläggningar
 8. Nyttjanderätter
 9. Utmärkning av gränser
 10. Sammanställning av åtgärder och kostnader
 11. Tillsyn och uppföljning
-

Kartbilagor: 1. Naturtyper
2. Skötselområden
3 Besöksanläggningar

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställande och skötsel av reservatet är att bevara och återställa områdets ursprungliga karaktär som mosaik av naturskogar och våtmarker och genom detta stärka den biologiska mångfald som är beroende av dessa naturmiljöer. Reservatets variationsrika naturmiljö och vildmarkskaraktär gör det också intressant för rörligt friluftsliv och naturstudier. Nyttjandet av området för vandring och skidfärder bör stimuleras och ske på så sätt att områdets naturvärden långsiktigt bibehålls.

2. Beskrivning av objektet

2.1 Administrativa data

Namn	Västermark
Skyddsform	Naturreservat 2402159, Natura 2000-område SE0810388
Kommun	Umeå
Läge	3 km NV Botsmark, Topografisk karta 21K NV, ekonomisk karta 21K 7c, 1712037-7136315
Naturgeografisk region	30a, Norrlands vågiga bergkullterräng
Gräns	Bilaga 1 till beslutet
Ägarkategori	Staten genom naturvårdsfonden
Fastighet	Västermark 2:2
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	282 ha
Areal produktiv skog	180 ha
- vatten	0 ha
- skyddad skog	180
Naturtyper – VIN *	tallskog av lavtyp (2.1.1.1) 4 ha
Se bilaga 1	tallskog av lingonristyp (2.1.1.4) 78 ha
	granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1) 67 ha
	sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3) 44 ha
	tallmosse av ristyp (3.1.1.3) 25 ha
	tallmosse tuvulltyp (3.1.1.4) 15 ha
	rismosse av Sphagnum fuscumtyp (3.1.2.2) 11 ha
	tallkärr av klotstartyp (3.2.1.1) 10 ha
	fastmattekärr av tuvsäv-blåtåtel-vitmosstyp (3.2.3.2) 4 ha
	mjukmattekärr av starr-vitmosstyp (3.2.4.1) 20 ha
	sumpkärr av högstarr-örttyp (3.3.4.1) 4 ha

* Avser klassificering enligt Vegetationstyper I Norden, 1994 .

2.2 Allmän beskrivning av reservatet

Västermark ligger i norra delen av Umeå kommun, strax intill Sävarån och 3 km nordväst om Botsmark. Området är beläget i en flack sänka, 200 till 250 meter över havet, omgiven av högre terräng. Högsta kustlinjen skär i nord-sydlig riktning genom områdets östra del. Berggrunden domineras av gråvacka som omvandlats till sedimentådergnejs. Morän och torv utgör de dominerande jordarterna. I de södra delarna finns inslag av berg i dagen och i öster mindre partier med mo-mjåla. Terrängen är småkuperad och fastmarken, med bitvis ytblockiga moränkullar, avgränsas naturligt av omgivande myrar. Reservatets karaktär präglas av mosaiken av skog och myr genom vilken Kvarnbäcken meandrar och avvattnar området till Sävarån.

Skogarna i reservatet utgör en blandning av tall-, gran- och gransumpskog. Kvarnbäcken kantas utmed större delen av sitt lopp av stora arealer gransumpskog. Sumpskogen har trots tidigare huggningar en stor andel gamla grovbarkiga träd med anmärkningsvärt rik förekomst av knappnåls lavar. I anslutning till sumpskogen återfinns granskogar i mogen ålder, främst i de flackare och östvända delarna. Även här förekommer gamla grova och grovbarkiga granar allmänt. Enstaka aspar, sälgar, rönnar och grova björkar förekommer spritt i området. I de östra delarna är inslaget av björk större men generellt förekommer lövträd sparsamt i reservatet. Fältskiktet domineras av blåbärsris men i några öst och nordsluttningar återfinns utströmningsområden med mer produktiv granskog med låg- och högorter i fältskiktet. Här växer bland annat tolta, vispstarr och kärrfibbla. Död ved i form av lågor förekommer sparsamt men fläckvis allmänt.

I reservatets högre och västvända delar dominerar tallskog med lingonris i fältskiktet. Tallskogen består av svagt skiktad skog i mogen ålder med spridda 150-åriga tallöverståndare. Här finns också fin gammal tallnaturskog med spår av äldre skogsbränder. I tallnaturskogen återfinns gamla grova träd, torrakor, högstubbar samt grova lågor. Tillgången på död ved är dock överlag sparsam.

Huvuddelen av skogarna inom reservatet är påverkade av äldre skogsbruksåtgärder. I reservatets södra del finns en tjärframställningsplats och i norr vittnar rester efter en gammal gärdesgård om tidigare skogsbete. Inga ingrepp har dock skett de senaste 50 åren och inom större delen av området finns en kontinuitet i form av gamla träd. Denna kontinuitet styrks av förekomsten av rödlistade lavar och vedsvampar samt av garnlav som förekommer med varierande täthet i större delen av reservatet.

Myrarna inom området präglas av näringsfattiga vegetationstyper. Stora delar är bevuxna med tall och utgör övergångsformer mellan mossar och fattiga kärr där fältskiktet domineras av ris, tuvull eller klostarr. De öppna kärren domineras av mjukmattor med en vegetation av vitmossa, flaskstarr och trådstarr. I anslutning till Kvarnbäcken finns ett fastmattekärr med blååtäl, vitmossor och enstaka brunmossor. Bäckens kantas bitvis av sumpkärr med brunrör och viden som vanligaste växter. I västra delen av Vällmyran ligger ett par mindre källor med intilliggande källkärr. Här växer bland annat källdunört, källmossa, piprensarmossa och blodkrokmossa. Myrarna i reservatet saknar sentida mänskliga ingrepp men namn som Hässjemyran vittnar om äldre tiders myrslätter. Myrarna har fått klass 2 och 3 i länets våtmarksinventering ("Våtmarker i Västerbottens län", bilaga 3, 21K 7C 01 – 04).

Västermarks ostörda karaktär och variationsrika biotopmosaik gör området gynnsamt för ett stort antal växter och djur som är beroende av naturligt fungerande skogsekosystem. Följande noteringar av rödlistade arter och signalarter har gjorts i området (hotkategori anges inom parentes); brunpudrad nållav (NT), vitskaftad svartspik (NT), brun nållav, kortskaftad ärgspik, violettgrå tagellav (NT), dvärgbägarlav (NT), gelélav sp.(NT), lunglav, skinnlav, stuplav, bårdlav, ullticka, rosenticka (NT), kristallticka (VU), granticka, vedticka, kötticka, spillkråka, tretåig hackspett (VU), lavskrika, sidensvans, duvhök, lärkfalk.

2.3 Natura 2000

Västermark (Natura 2000-id SE0810388) har av regeringen föreslagits ingå i Natura 2000, den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden. De naturtyper (livsmiljöer) som enligt EG:s habitatdirektiv (Rådets direktiv 92/43 EEG) förekommer inom reservatet är *västlig taiga* (9010), *skogsbevuxen myr* (91D0) samt *öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn* (7140).

3. Indelning i skötselområden

Nedan indelas reservatet i skötselområden utifrån gemensamma drag i naturtyp, utvecklingshistorik, dynamik samt länsstyrelsens val av skötselåtagande (se bilaga 2).

3.1 Skog med fri utveckling

Skötselområdet omfattar större delen av reservatets skogar där huvuddelen består av friska gran- och barrblandskogar samt gransumpskogar. Dessa skogar bär idag få och otydliga spår av äldre tiders skogsbränder. Skogarna har eller håller på att utveckla en brandrefugial karaktär med naturvärden kopplade till slutna granskogar. Till detta skötselområde förs också vissa tallskogar som på grund av läge, arrondering med flera förutsättningar inte bedöms passa inom skötselområdet skog med branddynamik. Skogarna ska få utvecklas fritt genom en fortsatt naturlig succession.

3.2 Skog med branddynamik

Området innefattar ungefär en fjärdedel av reservatets skogar där huvuddelen utgörs av tallskog på torr till frisk mark. Inslaget av gran varierar men generellt är skogarna relativt öppna och flerskiktade. Brandspår förekommer allmänt och skogarnas struktur präglas av äldre tiders återkommande skogsbränder. En längre tids frånvaro av brand samt människans ingrepp har gjort att dessa skogar förlorat delar av sin naturliga struktur. Mindre partier av skötselområdet består av tätare och fuktigare granskogar med syfte att utgöra skyddszoner vid eventuell naturvårdsbränning.

3.3 Våtmarker med fri utveckling

Skötselområdet innefattar reservatets samtliga våtmarker. Reservatets myrar har utvecklats utifrån en naturlig hydrologisk dynamik. I senare tid (1962) har endast ett par mindre dikesingrepp med mycket lokal påverkan genomförts.

4. Kvalitetsmål och åtgärder för skötselområden

Under denna rubrik beskrivs uppsatta kvalitetsmål samt skötsel- och eventuella restaureringsåtgärder som kommer att utföras inom de olika skötselområdena.

4.1 Skog med fri utveckling

Skogarna styrs idag av och kommer i framtiden att styras av interndynamik, det vill säga processer som verkar inom bestånden. Dessa naturliga processer representeras bland annat av trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen.

4.1.1 Kvalitetsmål

Skötselområdets skogar ska på sikt uppnå en urskogsartad och brandrefugial karaktär. Skogarna ska ha en skiktad och varierad struktur med ett betydande inslag av död ved. Andelen död ved av det totala vedförrådet döda och levande träd ska öka för att på sikt uppgå till minst 25 %, som ett genomsnitt i tid och rum.

4.1.2 Åtgärder

Uppsatta mål ska nås genom frånvaro av mänskliga ingrepp och att därigenom låta naturliga processer fortgå ostört. För att påskynda ökningen av andelen död ved samt gynna organismer beroende av detta substrat kan enskilda träd dödas eller skadas. Dessa åtgärder har dock låg prioritet och föreskrivs inte i skötselplanen.

4.2 Skog med branddynamik

Ekologiskt sett kan med fördel hela området brinna. De centrala delarna av det norra delområdet (område A, bilaga 2) utgör ett kärnområde med god tillgång på död tallved och bör inte brännas förrän övriga delar utvecklat likvärdig struktur. Den övre delen av det norra delområdet (område B) bör prioriteras för naturvårdsbränning. Inom delar av skötselområdet krävs avverkningar för att öka instrålningen och möjliggöra kontrollerad naturvårdsbränning. Detta gäller framför allt delområde C.

4.2.1 Kvalitetsmål

Områdets ursprungliga karaktär av en skiktad brandpräglad tallnaturskog med en betydande andel död ved ska på sikt återställas. Andelen död ved av det totala vedförrådet döda och levande träd ska öka för att på sikt uppgå till minst 25 %, som ett genomsnitt i tid och rum.

4.2.2 Åtgärder

Naturvårdsbränning och/eller åtgärder som efterliknar brand bör utföras inom skötselområdet. En exakt avgränsning för enskilda naturvårdsbränningar tas fram i samband med den detaljplan som görs strax innan bränningen (brandplanen). Innan naturvårdsbränning genomförs ska länsstyrelsen samråda med berörd sameby. De utvalda delarna bör brännas med ett för området naturligt intervall, vilket är med 50-80 års mellanrum. Om graninväxning i delar av området utgör ett hinder kan avverkning för att underlätta kontrollerad bränning genomföras. Ovan beskrivna åtgärder kommer att infogas i en övergripande planering för naturvårdsbränning i länets samtliga naturreservat. Det innebär att en prioritering kommer att ske inom tillgängliga resurser, där ovan beskrivna skötselåtgärder kommer att vägas mot liknande åtgärder i andra naturreservat. Någon tidpunkt för genomförande föreskrivs därför inte i skötselplanen.

4.3 Våtmarker med fri utveckling

4.3.1 Kvalitetsmål

Våtmarkerna inom reservatet ska förbli orörda. Reservatets myrar ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

4.3.2 Åtgärder

Frånvaro av mänskliga ingrepp och tillsyn av att reservatsföreskrifterna efterlevs. Inga ingrepp som påverkar myrarnas naturliga hydrologi eller på annat sätt stör de naturliga processerna får tillåtas inom reservatet.

5. Brand

Under denna rubrik behandlas generella riktlinjer för bekämpning av spontant uppkommen brand. Inom reservatet ska gälla att om skogsbrand uppkommer spontant ska den bekämpas om det finns risk att elden sprids utanför reservatets gränser. Eventuell brandbekämpning inom reservatet ska ske med så skonsamma metoder som möjligt. Om brandens spridning inom reservatet begränsas av naturliga hinder så som myrar, sumpskogar eller hyggen och risken för ohejdad spridning bedöms som liten bör inte brandbekämpning sättas in. Denna bedömning måste naturligtvis göras av Brandförsvaret i det enskilda fallet.

Naturvårdsförvaltaren bör tillsammans med Brandförsvaret utarbeta riktlinjer och rutiner för hantering av sådana situationer. Detta är mycket viktigt för att ge förutsättningar för snabba beslut.

6. Friluftsliv

Naturreseptatet Västermark är i dag i det närmaste okänt. Områdets variationsrika naturmiljö och vildmarkskaraktär gör Västermark intressant för rörligt friluftsliv och naturstudier.

Reservatet är också lättillgängligt då sydgränsen utgörs av en större landsväg, vägen mellan Botsmark och Vindeln. Nyttjandet av området för vandring och skidfärder bör stimuleras och ske på så sätt att områdets naturvärden långsiktigt bibehålls. En förutsättning för att reservatet ska bli välbesökt är att vissa anläggningar för friluftslivet iordningsställs och att området görs känt för allmänheten.

6.1 Anläggningar och information för friluftslivet

I dag finns inga färdigställda anläggningar i reservatet. I söder invid landsvägen finns en naturlig entré till reservatet. Den utgörs av det som blev kvar av den gamla vägen då denna rätades och byggdes om. Den avskurna vägen utgör idag en fungerande parkering. Över myrarna i reservatets södra del går en skoterled i väst-östlig riktning. Skoterleden har också utnyttjats för skidtävlingar.

6.1.1 Kvalitetsmål

Området ges en entré med parkering och informationstavla. Informationsskyltarna ska innehålla föreskrifter, basinformation om naturmiljön samt upplysningar om vilka anläggningar som finns och hur besökare kan röra sig i reservatet. Besökare kanaliseras, med utgångspunkt från entrén, till leder i området med iordningställda rastplatser.

6.1.2 Åtgärder

Entrén vid vägen iordningställs genom att en vägvisningsskylt sätts upp vid landsvägen och en informationstavla med skyltar sätts upp nere vid parkeringen. Vidare ska parkeringen med närmaste omgivning städas upp. En lättare röjning/gallring för att lyfta fram lövträden i direkt anslutning till parkeringen bör också genomföras. Det ska i området också iordningställas en eller ett par platser med eldstad och/eller vindskydd eller rastkoja. Vidare anläggs en vandringsled och/eller en skidled som ansluter till de iordningställda platserna. Lederna förutsätter att två enklare broar över Kvarnbäcken byggs. Förslag på placering av anläggningar och leder presenteras på kartan i bilaga 3.

7. Övriga anläggningar

Den enda anläggning som finns i reservatet idag är den skoterled som går i väst-östlig riktning över myrarna i reservatets södra del. Skoterleden har också utnyttjats för skidtävlingar. Leden kan fortsätta att nyttjas på det sätt som sker i dag såvida skador på myrarnas vegetation och hydrologi inte uppstår. Ledens inträde i reservatet bör märkas ut med en enkel reservatsskylt.

8. Nyttjanderätter

Staten är markägare. Älg- samt småviltjakt inom reservatet är genom jaktarende upplåtna till Holmen Skog AB.

9. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

10. Sammanställning av åtgärder och kostnader

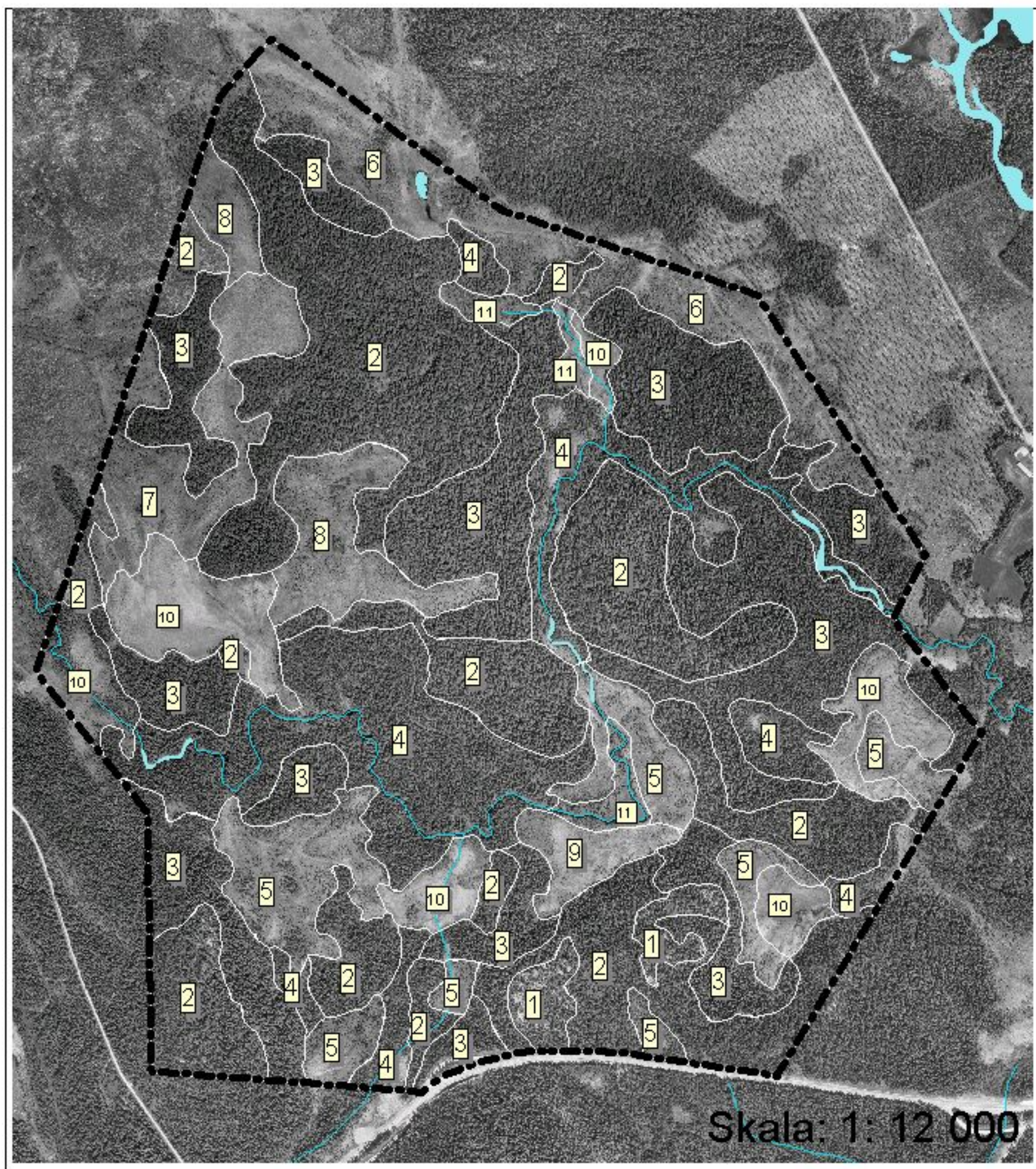
Åtgärd	Tidpunkt	Kostnad (kr)
Vägvisningsskylt till Entré	2005	5 000
Informationsskylt/tavla	2005	40 000
Iordningställande av parkering, städning o gallring	2005	5 000
Vindskydd/rastkoja	2005-2010	90 000
En eller två eldstäder	2005-2010	20 000
Skidled	2005-2010	20 000
Vandringsled	2005-2010	125 000
Två enkla broar	2005-2010	37 000
Naturvårdsbränning och/eller åtgärder som efterliknar brand	2005-	Ca. 5 000/ha

11. Tillsyn och uppföljning

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Brister och fel ska dokumenteras och rapporteras.

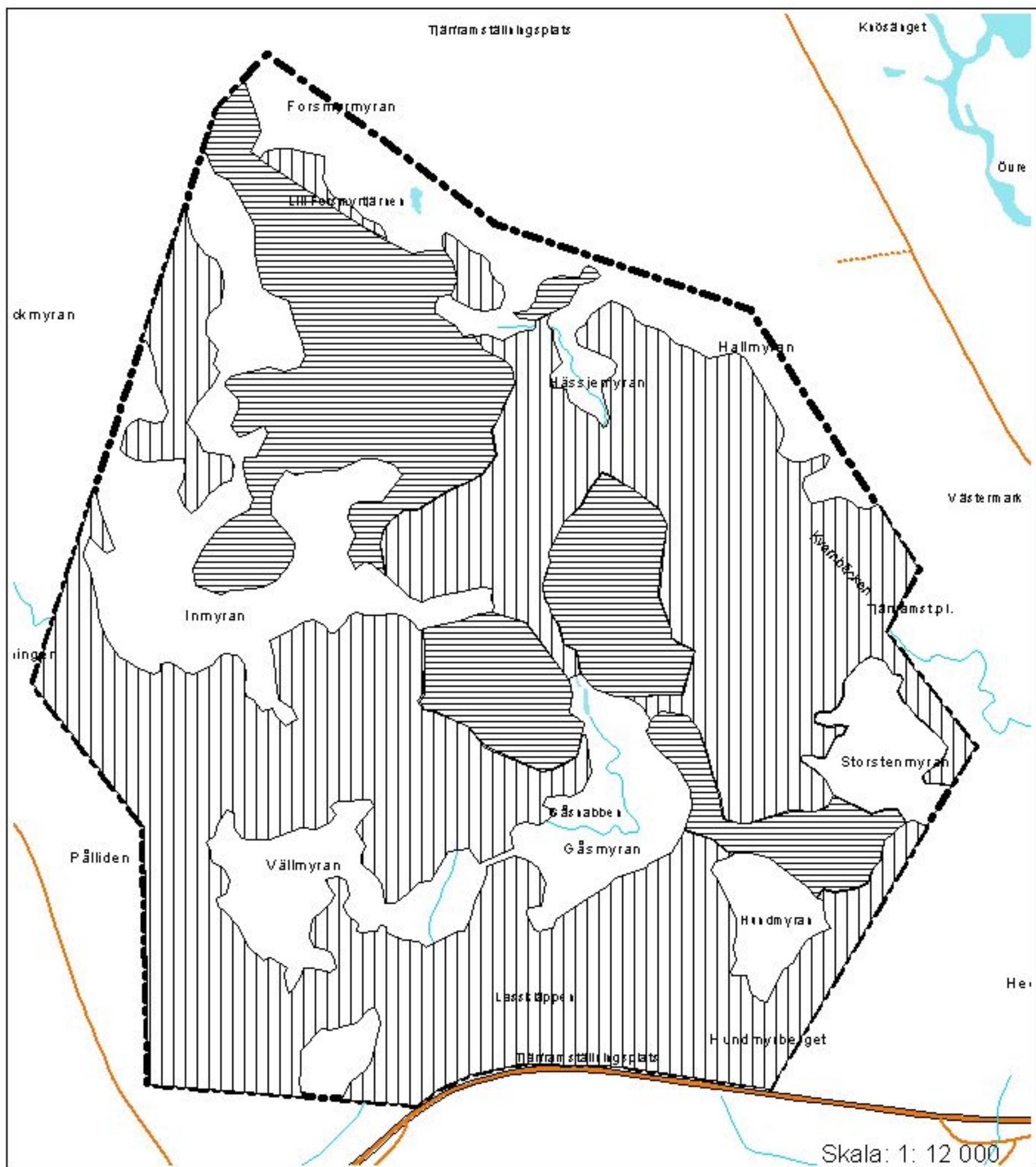
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras. En nationell metod för uppföljning av reservat och Natura 2000 – områden håller på att utarbetas. Denna kommer sedan att ligga som grund för hur uppföljningen av reservatets naturvärden kommer att se ut.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

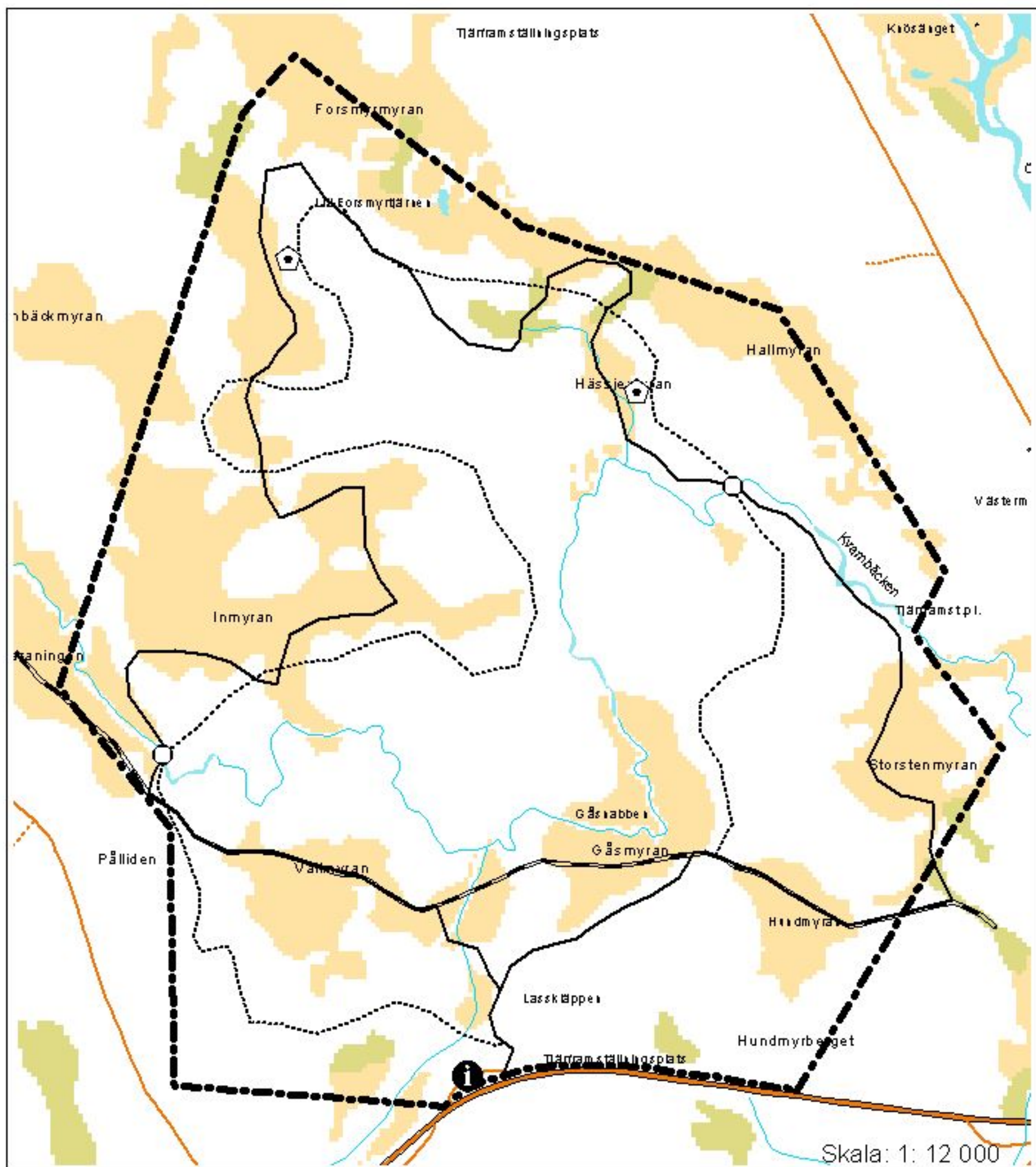

Bilaga 1. Karta över naturtyper, tillhörande Skötselplan för naturreservatet Västermark. Dnr 511-14301-1996

1. tallskog av lavtyp	7. rismosse av <i>Sphagnum fuscum</i> typ
2. tallskog av lingonristyp	8. talkärr av klotstarrtyp
3. granskog av blåbärsristyp	9. fastmattekärr av tuvsäv-blåtåtel-vitmosstyp
4. sumpgranskog av ristyp	10. mjukmattekärr av starr-vitmosstyp
5. tallmosse av ristyp	11. sumpkärr av högstarr-örttyp
6. tallmosse av tuvulltyp	

Bilaga 2. Karta över skötselområden, tillhörande Skötselplan för naturreservatet Västermark.
Dnr 511-14301-1996

Bilaga 3. Karta över besöksanläggningar, tillhörande Skötselplan för naturreservatet Västermark.
Dnr 511-14301-1996

Entré, parkering och informationstavla	Befintlig skoterled
Bro för vandrare/skidåkare	Skidled
Vindskydd/rastkoja	Vandringsled